

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2020 m. gruodžio 22 d. Nr. 4D-2020/2-1602
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2020 m. gruodžio 15 d. gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė) administracijos tarnautojų galimo neveikimo, kai nepateikiamas atsakymas į jo kreipimąsi.

2. Pareiškėjas skunde Seimo kontrolieriui nurodė:

2.1. „Kreipiuosi į Jus dėl Vilniaus miesto Bendrojo plano sprendinių ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos biurokratizmo.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „2020 m. lapkričio 3 d. kreipiausi į Vilniaus miesto savivaldybę dėl Vilniaus miesto Bendrojo plano sprendinių (toliau – Bendrasis planas). Kokie Vilniaus miesto savivaldybės veiksmai kelia nerimą:

1. Vilniaus miesto savivaldybė viešinimo procedūroje net kelis kartus keitė poziciją dėl Bendrojo plano, t. y. UAB „Y“ nuomojamas valstybinis žemės sklypas (toliau – Sklypas) vienu metu buvo pakeistas iš rekreacinės paskirties į gyvenamąją. Keitimas į gyvenamąją paskirtį buvo susijęs su mūsų prašymais;

2. Šiuo metu Vilniaus miesto savivaldybė neinformavusi ir nepaaiškinusi priežasčių Bendrajame plane Sklypo paskirtį ir vėl numatė kaip rekreacinę;

3. UAB „Y“ buvo ir yra klaidinama dėl Vilniaus miesto savivaldybės veiksmų keičiant Sklypo paskirtį iš gyvenamosios į rekreacinę;

4. UAB „Y“ 2020 m. lapkričio 3 dieną kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybę dėl Bendrojo plano pakeitimų, tačiau per numatytą 20 d. d. terminą atsakymo negavo.“

3. Pareiškėjas skunde Seimo kontrolierės prašo:

„[...] pagal kompetenciją įvertinti Vilniaus miesto savivaldybės neveikimą.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš Pareiškėjo kartu su skundu pateiktų dokumentų nustatyta, jog Pareiškėjas 2020 m. lapkričio 3 d. el. laišku „Dėl Vilniaus bendrojo plano, Didžiųjų Gulbinų g. <...>“ kreipėsi į Savivaldybės administraciją. Pareiškėjo kreipimasis skundžiamoje institucijoje buvo gautas ir užregistruotas, jam suteikiant reg. Nr. A97-35073/20(3.3.2.13K-AD24).

5. Seimo kontrolierių įstaigai darbo tvarka 2020 m. gruodžio 18 d. kreipusis į Savivaldybės administraciją ir paprašius informuoti apie Pareiškėjo 2020 m. lapkričio 3 d. el. laišku pateikto kreipimosi vykdymą, buvo patvirtinta, kad Pareiškėjo kreipimasis Savivaldybės administracijoje yra gautas ir nagrinėjamas Vyriausiojo miesto architekto skyriaus Bendrojo ir specialiojo planavimo poskyryje, tačiau atsakymas Pareiškėjui dar nėra parengtas.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

6.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai. [...]

3 straipsnis. Seimo kontrolierių veiklos tikslai

Seimo kontrolierių veiklos tikslai:

1) ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms; [...]"

6.2. Vietos savivaldos įstatymo:

„4 straipsnis. Vietos savivaldos principai

Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra:

[...]

12) *reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę*. Savivaldybės gyventojai ar jų atstovai turi teisę susipažinti su savivaldybės institucijų sprendimų projektais ir priimtais sprendimais, gauti viešus ir motyvuotus atsakymus į pareikštą nuomonę apie savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų ar atskirų valstybės tarnautojų darbą; [...]"

7. Kiti teisės aktai

7.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (aktuali Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 933 redakcija) patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau vadinama – Taisyklės) numatyta:

„25. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. [...]

26. Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 25 punkte nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucija per 2 darbo dienas nuo institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens tokio sprendimo priėmimo dienos išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis.

[...]

35. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį:

35.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.“

7.2. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 40-79 (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2020-06-16) patvirtintame Vilniaus miesto savivaldybės veiklos dokumentų valdymo ir interesantų aptarnavimo reglamente (toliau vadinama – Reglamentas) numatyta:

„34. Interesantų prašymų ir skundų nagrinėjimo terminai ir tvarka:

34.1. interesantų prašymai nagrinėjami vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintomis Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis;

34.2. interesantų skundai nagrinėjami vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu;

34.3. prašymai pateikti informaciją nagrinėjami Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka;

34.4. jeigu prašymo ar skundo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitomis organizacinėmis priemonėmis, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užsitęsti ilgiau nei nustatyta įstatymuose, Savivaldybės struktūrinis padalinys, kuriam pavesta nagrinėti prašymą ar skundą, apie tai informuoja pareiškėją raštu arba elektroniniu būdu (išsiunčiamas tarpinis atsakymas), administracinės procedūros terminą dėl objektyvių priežasčių galima pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų; [...]"

Tyrimo išvados

8. Įvertinus kartu su Pareiškėjo skundu bei iš Savivaldybės administracijos gautą informaciją, taip pat teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 6-7 punktuose, susijusį su galimu Savivaldybės administracijos tarnautojų neveikimu, kai nėra pateikiamas atsakymas į Pareiškėjo 2020 m. lapkričio 3 d. kreipimąsi, konstatuotina:

8.1. tyrimo metu pasitvirtino Pareiškėjo skunde nurodytas faktas, kad jis 2020 m. lapkričio 3 d. el. laišku kreipėsi į Savivaldybės administraciją dėl klausimų, susijusių su rengiamo Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniais teritorijoje, į kurią patenka UAB „Y“ nuomojamas valstybinis žemės sklypas.

Remiantis Savivaldybės administracijos patvirtintais duomenimis, minėtasis Pareiškėjo kreipimasis skundžiamoje institucijoje buvo gautas, užregistruotas ir perduotas vykdymui (pažymos 5 punktas). Šios faktinės aplinkybės patvirtina, jog, nors Taisyklių nuostatos nustatyto 20 darbo dienų terminą viešojo administravimo institucijoje gautų pareiškėjų prašymų išnagrinėjimui (pažymos 7.1 punktas), tačiau nustatyta, kad Savivaldybės administracijos Vyriausiojo miesto architekto skyriaus Bendrojo ir specialiojo planavimo poskyrio tarnautojams perduotas nagrinėti Pareiškėjo 2020 m. lapkričio 3 d. kreipimasis iki šios Seimo kontrolinės pažymos surašymo dienos nėra išnagrinėtas ir atsakymas Pareiškėjui nėra pateiktas (pažymos 5 punktas);

8.2. Pareiškėjo teisė gauti išsamų atsakymą į jo pateiktą kreipimąsi privalo būti realizuojama tiek Taisyklių (pažymos 7.1 punktas), tiek Reglamento (pažymos 7.2 punktas) nuostatų pagrindu, nes

tik tokiu būdu yra užtikrinamas vietos savivaldos institucijų veikloje privalomo ir Vietos savivaldos įstatyme įtvirtinto *reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę* principo įgyvendinimas (pažymos 6.2 punktas). Šio tyrimo metu nustačius, jog Savivaldybės administracijos atsakymas Pareiškėjui į jo kreipimąsi per teisės aktų nustatytus terminus nebuvo pateiktas, Seimo kontrolierė akcentuoja, kad tiek Taisyklėse, tiek Reglamente įtvirtintos nuostatos numato, kad tuo atveju, jeigu prašymo ar skundo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitomis organizacinėmis priemonėmis, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užsitęsti ilgiau nei nustatyta įstatymuose, yra nustatyta galimybė pareiškėjo prašymo nagrinėjimo terminą pratęsti. Tačiau akcentuotina, jog toks pareiškėjo prašymo nagrinėjimo termino pratęsimas sąlygoja viešojo administravimo subjekto pareigą apie tai raštu informuoti pareiškėją (pažymos 7.1 ir 7.2 punktai).

Pareiškėjo Seimo kontrolierei pateikto skundo tyrimo metu nebuvo nustatyta, kad Savivaldybės administracija Pareiškėjui būtų pateikusi tarpinį atsakymą dėl jo kreipimosi nagrinėjimo eigos ar kitokiu būdu būtų asmeniškai informavusi Pareiškėją apie jo kreipimosi nagrinėjimo eigą. Tačiau atkreiptinas dėmesys, jog Savivaldybės internetiniame tinklalapyje www.vilnius.lt skiltyje „Miesto plėtra“ → „Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas“ yra nurodyta tokia informacija:

„Dėl viruso COVID-19 grėsmės, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės rekomendacijomis, darbą organizuojame nuotoliniu būdu. Apgailestaujame, kad dėl didelio pasiūlymų kiekio ir ribotų galimybių nustatytais terminais nebus atsakyta į visus pateiktus pasiūlymus, prašymus ir skundus. Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 37 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. 1079 „Dėl Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“ 6.4.2 papunkčiu **informuojame, kad Jūsų pateikti pasiūlymai, prašymai ir skundai bus išnagrinėti ir į juos bus motyvuotai atsakyta. Užtikriname, kad BP derinimo procedūros nebus tęsiamos, kol nebus atsakyta į visus pareiškimus.**“

Įvertinusi pirmiau paminėtų teisės aktų nuostatas bei tyrimo metu nustatytas faktines aplinkybes, Seimo kontrolierė daro išvadą, jog Savivaldybės administracijos tarnautojų neveikimas, nepateikiant Pareiškėjui atsakymo į jo kreipimąsi, laikytinas netinkamu. Tačiau, atsižvelgiant į Savivaldybės internetiniame tinklalapyje pateiktą viešą informaciją, Seimo kontrolierė mano, jog Savivaldybės administracijos Vyriausiojo miesto architekto skyriaus Bendrojo ir specialiojo planavimo poskyrio tarnautojų veiksmai, kai Pareiškėjui laiku nėra pateiktas atsakymas į jo kreipimąsi, nelaikytini biurokratiškais, kaip tai apibrėžia Seimo kontrolierių įstatymo nuostata (pažymos 6.1 punktas). Pabrėžtina, kad minėtame Savivaldybės internetiniame tinklalapyje yra nurodytas Savivaldybės administracijos įsipareigojimas, jog visi pareiškėjų pateikti kreipimaisi bus išnagrinėti, pateikiant į juos motyvuotus atsakymus, o Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano derinimo procedūros nebus tęsiamos iki nebus įvertinti visi suinteresuotų asmenų pareiškimai.

Nepaisant to, Seimo kontrolierė akcentuoja, kad, kaip ir nagrinėjamu, taip ir daugeliu atvejų pareiškėjų lūkesčiai kreipiantis į viešojo administravimo instituciją yra susiję su išsamiu ir operatyviu jų kreipimosi išnagrinėjimu. Todėl nei susiklosčiusi padėtis, nei skundžiamos institucijos turimas tikslas išsamiai išnagrinėti visus pareiškėjų pateiktus kreipimusis dėl Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių neatleidžia Savivaldybės administracijos nuo pareigos siekti kuo greičiau pateikti atsakymus į pareiškėjų kreipimusis. Tai taikytina ir konkrečiu Pareiškėjo atveju.

9. Remdamasi aukščiau išdėstytu, Seimo kontrolierė konstatuoja, jog Savivaldybės administracijos Vyriausiojo miesto architekto skyriaus Bendrojo ir specialiojo planavimo poskyrio tarnautojų veiksmai, kai Pareiškėjui nėra pateiktas atsakymas į jo 2020 m. lapkričio 3 d. kreipimąsi, laikytini netinkamais, nes tokiu neveikimu yra pažeidžiamas tinkamo viešojo administravimo principas. Tuo pagrindu Pareiškėjo skundas pripažįstamas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

10. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos tarnautojų neveikimo pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

11. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui Povilui Poderskiui** rekomenduoja:

11.1. įpareigoti atsakingus Vilniaus miesto savivaldybės administracijos tarnautojus kaip galima greičiau išnagrinėti Pareiškėjo 2020 m. lapkričio 3 d. kreipimąsi „Dėl Vilniaus bendrojo plano, Didžiųjų Gulbinų g. <...>“ ir pateikti Pareiškėjui teisės aktais pagrįstą bei išsamų atsakymą dėl jo kreipimesi nurodytų pagrindų;

11.2. imtis priemonių užtikrinant, kad visi Vilniaus miesto savivaldybės administracijai pateikti pareiškėjų kreipimaisi (pasiūlymai, prašymai ar skundai), susiję su Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano derinimo procedūromis, būtų išsamiai išnagrinėti ir pareiškėjams kuo greičiau į juos atsakyta.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamas, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė